

Ungdomsråd

Ett ungdomsråd är ett lokalt inflytandeforum för och av unga. I juni 2008 fanns det 133 kända ungdomsråd i Sverige, dessa är spridda genom hela landet. De flesta som engagerar sig i ungdomsråd är mellan 13 och 18 år gamla. Festivaler, politikerhearings och debatter är vanliga frågor som ungdomsråd driver och arbetar med.¹

Ungdomsråden använder olika begrepp för att beskriva sig. Tabellen visar de vanligas förekommande.

Namn	Antal
Ungdomsråd	62 %
Ungdomsfullmäktige	15 %
Ungdomsforum	7 %

Ungdomsråd, vad är det?

Ett ungdomsråd är ett lokalt inflytandeforum för och av unga. Ungdomsråd är ett samlingsnamn för inflytandeforum såsom ungdomsforum och ungdomsting.

Alla ungdomsråd bedriver politiskt påverkansarbete och arbetar för att skapa en bättre miljö och öka inflytandet för unga i sin kommun, stad eller stadsdel. Metoderna för att nå målet kan dock se olika ut. Ungdomsråd kan till exempel skapa mötesplatser och anordna evenemang, eller fungera som remissinstans till kommunfullmäktige

Ungdomsrådets verksamhet

Vanlig verksamhet i ungdomsråden är kollektivtrafikfrågor, t ex arbete för lägre busspriser eller att busslinjer ska gå oftare eller längre på kvällarna. Många ungdomsråd arrangerar musikevenemang bl a för att skapa en mer levande kommun, ge unga ett tillfälle att och stå på scen eller för att unga från olika delar av kommunen ska mötas. Vanligt är också att ungdomsrådet fungerar som en remissinstans till kommunfullmäktigen där politikerna gör unga delaktiga i beslut som ska tas och ger dem möjlighet att påverka beslut som rör unga.

¹ Uppgifterna i artikeln kommer från en sammanställning av enkäter ifyllda av ungdomsråd mellan åren 2005–2008 som inom kort kommer att publiceras på Sveriges Ungdomsråds hemsida www.sverigesungdomsrad.se.

Fortsättning på nästa sida ➔➔

Detta är ett faktablad från projektet medborgardialog som drivs av Sveriges Kommuner och Landsting. Förbundet kommer att ge ut ett antal faktablad under de kommande åren som rör frågor om medborgarnas möjlighet till del i utvecklingen av det samhälle vi lever i. Ett ungdomsråd är ett lokalt inflytandeforum för och av unga. I juni 2008 fanns det 133 kända

ungdomsråd i Sverige, dessa är spridda genom hela landet. De flesta som engagerar sig i ungdomsråd är mellan 13 och 18 år gamla. Festivaler, politikerhearings och debatter är vanliga frågor som ungdomsråd driver och arbetar med.¹ Är du intresserad av att ta del av kommande faktablad kan du anmäla dig som prenumerant genom att mejla till: lena.langlet@skl.se, kjell-ake.eriksson@skl.se.

I en del kommuner finns det ett stort behov av ett så kallat Ungdomens hus, en plats att träffas, umgås men också att kunna utöva sina fritidsintressen i som t ex replokaler. Festivaler, politikerhearings och debatter är andra vanliga frågor som ungdomsråd driver och arbetar med.

Verksamhet	%
Mot droger och alkohol	54 %
Driver egna politiska frågor	57 %
Remissinstans till kommunen	72 %
Jämställdhet	26 %
Bussar	52 %
Ungdomscafé	62 %
Replokaler	32 %
Media	29 %
Ungdomsdisco	39 %
Webbsida	52 %
Ungdomsting, ungdomsfullmäktige eller dylikt	45 %
Musikevenemang	68 %
Bostadsfrågor	19 %
Arrangemang vid högtider	23 %
Fritidsgårdar	52 %

Ungdomsrådets medlemmar och organisering

De flesta som engagerar sig i ungdomsråd är mellan 13 och 18 år gamla. Ungefär 60% av ungdomsrådets medlemmar är tjejer. Det är alltså fler tjejer än killar som

engagerar sig i ungdomsråd, men ungdomsråden är ändå bättre på att engagera killar än många andra ungdomsorganisationer där andelen tjejer ofta är betydligt högre.

I vissa ungdomsråd är alla unga i kommunen anslutna, i andra väljs medlemmar genom val på skolor och en del ungdomsråd är öppna för alla intresserade inom ett visst åldersspann. Detta gör att antalet medlemmar varierar kraftigt mellan olika ungdomsråd. Snittet i Sverige ligger på 26 medlemmar per ungdomsråd.

Hur ungdomsrådet är knutet till kommunen varierar, vissa ligger direkt under kommunfullmäktige medan andra går att finna under olika förvaltningar och nämnder, t ex barn- och fritidsförvaltningen. Kommunerna skapar förutsättningar för ungdomsråden på olika sätt, vanligt förekommande är att kommunerna stödjer ungdomsrådet genom att ge dem tillgång till egna lokaler, en egen budget samt en tjänsteman, ofta kallad ungdomsrådssamordnare.

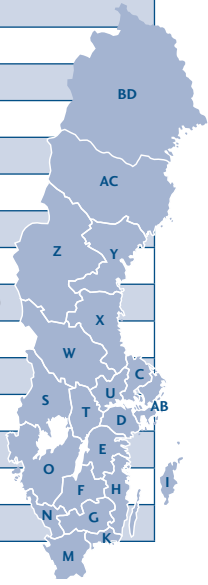
Särart	Andel tjejer
Totalt	62 %
Frivilligt medlemskap	67 %
Medlemskap genom val	56 %
Övervägande politiskt arbete	52 %
Övervägande praktiskt arbete	65 %
Ungefär lika mycket	62 %

Ungdomsrådets historia och spridning

Ungdomsråd har sedan de första startade under 80- och 90-talet växt sig starkare. Ett av de äldsta nu aktiva ungdomsråden är Ludvika Ungdomsråd som funnits i snart tjugo år. Ungdomsråd både startas och läggs ner runt om i Sverige varje år. Framgången hos ett ungdomsråd beror på flera faktorer såsom, hur starkt stöd ungdomsrådet får från kommunen, hur generationsväxlingen går och hur de lyckas locka till sig nya medlemmar för att bara nämna några. I juni 2008 fanns det 133 kända ungdomsråd i Sverige, dessa är spridda genom hela landet från Kiruna i norr till Ystad i söder.

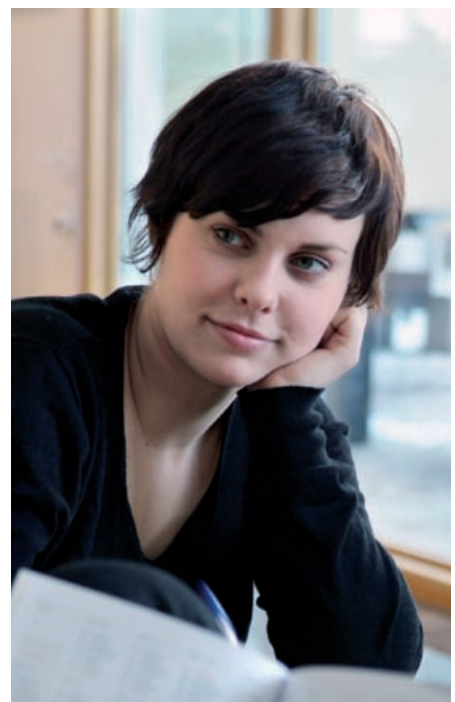
Ungdomsråd finns även i flera andra länder, ett exempel är vår granne i syd, Danmark. Det finns även ungdomsråd i Island, Tyskland, Skottland, Frankrike och Indien för att nämna några länder.

Län	Totalt antal ungdomsråd i länet, juni 2008
Stockholms län (AB)	19
Västerbotten (AC)	4
Norrbottnen (BD)	5
Uppsala län (C)	2
Södermanland (D)	4
Östergötland (E)	4
Jönköpings län (F)	6
Kronoberg (G)	2
Kalmar län (H)	7
Skåne (M)	21
Halland (N)	1
Västra Götaland (O)	30
Värmland (S)	5
Örebro län (T)	1
Västmanland (U)	4
Dalarna (W)	9
Gävleborgs län (X)	3
Västernorrland (Y)	2

Intresserad av ungdomsråd och vill veta mer?

Sveriges Ungdomsråd är en nationell paraplyorganisation för ungdomsråd. Är ni intresserade av att få tips, idéer eller hjälp kan ni kontakta dem. Andra aktörer som i år har haft extra fokus på lokalt ungdomsinflytande är Sveriges Kommuner och Landsting, Ungdomsstyrelsen och Barnombudsmannen.

Fortsättning på nästa sida ➔

Sveriges Ungdomsråd

Sveriges Ungdomsråd är en partipolitiskt och religiöst obunden paraplyorganisation för ungdomsråd. Sveriges Ungdomsråd finns för att ungdomsråd, genom att samarbeta, lättare kan förbättra situationen för unga runt om i Sverige. Sveriges Ungdomsråds verksamhet bygger på att sprida goda exempel, öka kompetensen och att höja ungdomsrådets status.

Under våren 2008 startade Sveriges Ungdomsråd upp ett nytt projekt, Pepp – ungdomsråds Sverige tar nästa steg. I projektet kommer ungdomsråd ha möjlighet att träffas och utbyta erfaren-

heter på regionala och nationella konferenser, få stöd genom ett mentorskapsprogram och medverka på Sveriges största ungdomsrådsevening Ungdomstorget IRL. Sveriges Ungdomsråd skriver också en bok för kommuntjänstemän som arbetar med ungdomsråd som kommer att släppas under hösten 2009.

För mer info om Sveriges Ungdomsråd se www.sverigesungdomsråd.se där du också kan anmäla dig för att prenumerera på Sveriges Ungdomsråds nyhetsbrev. För kontaktuppgifter till ungdomsråd i Sverige se även www.ungdomstorget.se/lokalt.

Haninge ungdomsråd

Haninge kommun söder om Stockholm har 74 000 invånare. Kommunen var tidigt ute med ett ungdomsråd – redan 1997 föddes idén och 2001 var ett ungdomsfullmäktige permanent. "Politikerna har respekt för oss. De vänder sig till oss", säger Elin Castlin, 18 år.

Hon går i trean på Fredrika Bremergymnasiet och sitter i ungdomsrådets styrelse. Där ingår totalt sju personer som byter arbetsuppgifter med varandra. Elin Castlin har varit med i rådet sedan i första årskursen på gymnasiet.

Val till ett årligt ungdomsfullmäktige sker genom personval på gymnasieskolorna. Dessa ungdomar söker sedan till ungdomsrådet som består av 28 ungdomar och är öppet för alla i åldern 15–19 år. Målet för ungdomsrådet är att öka ungdomars inflytande i kommunen.

"Vi för fram ungdomarnas åsikter, vi kan t ex hjälpa till med att skriva en motion till kommunfullmäktige i någon fråga", säger Elin Castlin.

Ungdomsrådet har fem arbetsgrupper, bl a Ungkult, uppskattade kulturdagar, och fadderpolitiker, där ungdomsrådet

några gånger om året träffar fullmäktige-politiker på ett informellt plan för att lära känna dem bättre och diskutera frågor som alla tycker är viktiga.

Har ungdomsfullmäktige lyckats att genomföra några idéer?

"Just nu jobbar vi med att få ett Ungdomens hus i Haninge, men det har vi i och för sig slitit med i många år, så vi får se hur det går. Men vi har t ex sett till att det finns överfallslarm att få på ungdomsmot-tagningen", säger Elin Castlin.

Sören Berglund är demokratiombudsman i kommunen sedan fyra år tillbaka och har funnits i ungdomsrådets närhet sedan starten för drygt tio år sedan.

"Från början var det ungdomar från hög-stadiet som deltog. Nu är det gymnasie-ungdomar i rådet och en del är med i tre år, under hela gymnasietiden."

Några av dem som var med för tio år sedan måste väl sitta i kommunfullmäktige i dag?

"Ja, några stycken faktiskt och de finns i samtliga partier. Det är roligt." En stödför-ening för "gamla" ungdomsrådsmedlem-mar mellan 16 och 25 år har nyligen bildats och uppgiften för dem är bl a att stötta ungdomsrådet.

"Jag tror politikerna i Haninge är stolta över ungdomsrådet. Det har blivit en stark påtryckargrupp i Haninge. Vi har verkligen fått genomslag med vårt ungdomsfullmäktige", säger Sören Berglund.

Att ungdomsrådet är lyckat kan Martina Mossberg, moderat ledamot i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige samt ordförande i barn- och utbildningsnämnden, intyga.

"Det är verkligen många frågor de har lyft fram i ljuset. Som på senaste fullmäktige när gymnasieungdomarna tyckte att de som kom från olika skolor hade så varierande kunskapsnivå. Det ville de ändra på, så nu pågår en process i kommunen där lärarna träffas och diskuterar betyg och nationella prov."

"Vi kanske känner till problemet, men ungdomarna lyfter ofta fram det."

Vad är kommunens syfte med ett ungdomsråd/ungdomsfullmäktige?

"Självklart finns det ett demokratiskt perspektiv i botten. Det är betydelsefullt, framför allt för mig, att få in frågor från barn och ungdomar. Vi försöker få in ett barn- och ungdomsperspektiv i alla kommunens nämnder, även äldreomsorgen."

Gunnar Ståhl
Legus Media

Nyköpings ungdomsfullmäktige

"Politikerna borde kanske lyssna mer på oss, borde fråga oss om mer."

Linn Lidberg är 16 år och har just börjar första året på Nyköpings enskilda gymnasium. Hon uttalar sig i egenskap av ordförande i Nyköpings ungdomsfullmäktige.

Linn Lidberg har suttit i ungdomsfullmäktige sedan hon gick i sjunde klass. Nu hoppas hon bli vald på sin nya skola.

"Det är jättekul att vara med. Man kan se det som en utbildning. Man lär sig hur en kommun fungerar, var besluten tas. Man lär sig också mycket om sig själv, vad man är bra på. Och alla får vara med i våra arbetsgrupper, men behöver inte vara med i styrelsen."

Nyköping ligger i Södermanland och kommunen har ungefär 50 000 invånare.

Ungdomsfullmäktige bildades 1995 och är tänkt att vara ett forum där unga i Nyköping får chans att påverka de politiska besluten samt föra fram sina egna åsikter. Ungdomsfullmäktige består av cirka 50 ledamöter från alla högstadies- och gymnasieskolor i Nyköpings kommun och är partipolitiskt obundet, ledamöterna representerar bara sina skolor och sig själva.

"Jag tror att politikerna är stolta över att vi finns till, att de har ett ungdomsråd i kommunen", säger Linn Lidberg, som anser att det finns några saker ungdomsrådet varit framgångsrika i.

"Vi lämnade in en motion om att Länstrafiken skulle höja åldersgränsen på busskortet från 16 till 19 år. Det lyckades vi med. Och så anordnade vi en tävling för alla skolor i kommunen om att måla kommunens papperskorgar. De är klara och sätts upp nu."

Tar det mycket tid att vara ordförande?

"Ja, det gäller att planera. Man blir lite vuxen i förtid när man springer runt med kalendern. Men jag tycker att jag har haft tid både med kompisar och skolan. Vi har styrelsemöte ungefär en gång i månaden. Arbetsgrupperna träffas varje eller varannan vecka."

Finns det en framtid för ungdomsrådet i Nyköping?

"Jag tycker att det är ett bra sätt att jobba på. Men det är för få som kommer med. Det är kul om många är med och engagerar sig. Vi håller på att försöka förändra rådet så att fler kan vara med."

Göran Silfverling är folktopartistisk ledamot i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige samt kommunalråd på deltid.

"Ungdomsfullmäktige fungerar som remissinstans och framför önskemål och lägger motioner till kommunfullmäktige. Det kan t ex gälla skejtramper, busstider och ungdomsbostäder."

"Men jag måste erkänna att det kom in fler motioner förr om åren än i dag."

Kommunstyrelsen var också bättre förr i tiden att lägga ut saker på remiss till ungdomarna. Vi måste ständigt påminna oss om detta", säger Göran Silfverling självkritiskt.

Arbetar kommunen efter något ungdomspolitiskt program?

"Det togs ett formellt politiskt beslut 1995 och sedan har samordnaren utvecklat detta. Det är samordnaren som ger ungdomsfullmäktige den riktiga stunsen. Det är nödvändigt med en bra samordnare och det har vi inga planer att ändra på."

Den viktiga tjänsten som samordnare mellan kommunfullmäktige och ungdomsfullmäktige innehas för närvarande av Linnéa Franzon, ungdomsfullmäktiges förra ordförande.

Har någon i ungdomsrådet fortsatt i kommunfullmäktige?

"Vi har haft 18-åringar som har kommit med, men som sedan har flyttat från orten för studier och jobb. Så just nu finns det inga", säger Göran Silfverling. "De i ungdomsrådet ska ju också vara partipolitiskt obundna men däremot inte i kommunfullmäktige, så där blir ett problem i övergången. Men den träning de får i ungdomsfullmäktige är alldeles utmärkt."

Gunnar Ståhl
Legus Media

Ungas inflytande och delaktighet

På dessa hemsidor hittar du allt ifrån kurser, litteratur, metodbeskrivningar, forskning mm.

Barnombudsmannen

www.bo.se

Barnens rätt i samhället

www.bris.se

Det finns flera olika värderingsövningar och former att uttrycka sina åsikter på t ex heta stolen, linjen, rollspel, fyra hörnsövningar, aktivt lyssnade, Open space, dialog kafé, tvärtomövningen, bättre mötesformer, gemensam dagordning.

Utförliga beskrivningar på varför och hur man gör dessa metoder hittar du bl a på metodbanken hos

www.demokratiakademien.se

Jämställdhetsarbete för unga

www.dubestammer.se

Levande historia

www.levandehistoria.se/spelaroll

Landstinget förebygger aids

www.lafa.se

Landsorganisationen för

Sveriges ungdomsorganisationer

www.lsu.se

Regeringens hemsida om

Mänskliga rättigheter

www.manskligarattigheter.gov.se

Rädda barnen

www.rb.se

Några exempel:

Det handlar om demokrati

– om konsten att öka barns

inflytande över kommunala beslut

Karin Fyrk, Eva Vaihanen och Helena Thornblad

Hur gör man barn delaktiga i politiska beslut? Barnkonventionen ger barn rätt till inflytande över beslut som rör dem – men hur ska det se ut, etiskt och praktiskt?

Det här är dina rättigheter

Ulla Igsjö-Löfgren

Det här materialet är tänkt att vara en inspiration för dig som vill arbeta med häftet.

Det här är dina rättigheter tillsammans med barn i åldrarna 5 till 9 år inom förskolan och skolan. Målet är att kunskapen om Barnkonventionen ska öka och att varje barn ska få arbeta med sina rättigheter på ett begripligt sätt. Denna går endast att ladda ner som pdf. Vid beställning av klassuppsättning ingår dock ett tryckt exemplar.

Vikten av att lyssna

Anna Hamrell

Ungdomar delar med sig av sina erfarenheter att försöka påverka, i skolan och i kommunala ungdomsråd.

Barns rättigheter

Rädda Barnen, Faktablad

Frågor och svar om

barns rätt till inflytande

Cecilia Modig

Vad säger Barnkonventionen om barns demokratiska rättigheter.

Sveriges Ungdomsråd

www.sverigesungdomsrad.se

Ungdomsstyrelsen

www.ungdomsstyrelsen.se

Framtidsverkstäder

www.framtidsverkstad.se

Fortsättning på nästa sida ►►

Fortsättning Ungas inflytande och delaktighet ➔

Några exempel:

PEDAPRO

Bildpaketet "För bättre kommunikation i grupp".
PEDAPRO, Duvgatan 17, 573 34 Eksjö

Barnombudsmannen (2003).
Handledning för dig som vill arbeta med barn och ungas rättigheter.
BI 2003:02

Barnkonventionskortleken
ingår i ett material som kan beställas på www.rb.se

Barnombudsmannen
Tidning "Jag vill säga något".
ISBN: 91-87448-11-4

Barnombudsmannen (2007).
Tidning Respekt.
Delegationen för mänskliga rättigheter i Sverige

Grus och glitter
Byréus – Hagen, Katrin.
KSAN

Du har huvudrollen i ditt liv

Byréus, Katrin.
– om forumspel som pedagogisk metod för frigörelse och förändring.
Liber AB, ISBN 91-47-05075-6

Demokrati Akademin (2002).
Frihet, jämlikhet och medborgarskap.
Handbok i demokratins teori och praktik. Ordfronts förlag

En handbok för lyckade möten
Eklund, Ulrika & Stakston Britt.
LSU, ISBN: 91-630-6994-6

Öppningar möt framtiden
Lindgren, Mats (1988).
Institutet för framtidsstudier.
ISBN: 91-38-12018-6

Stora QL boken
Åhgren B Leif.
Utgiven på eget förlag Leif B Åhgren

*Sammanställning gjord av
Anette Dalkvist, DemokratiAkademin.*

